Tongelreep
NS-wandeltocht

Beschrijving van de wandeltocht

Inleiding
Het Wandelplatform-LAW heeft in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen een serie wandeltochten van station naar station samengesteld. Deze NS-wandeltochten volgen een deel van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW).
De wandelroute Tongelreep loopt samen met het tweede deel van het Pelgrimspad (LAW 7-2, ‘s Hertogenbosch-Maastricht 250 km). De tocht is genoemd naar een riviertje in de Brabantse Kempen, dat u halverwege de route kruist. Vanaf station Eindhoven neemt u bus 17 naar Waalre, waar de wandeling begint. De route gaat door een stil bosgebied, afgewisseld met stukjes hei en vennen. Na 13 km bereikt u het eindpunt, station Heeze.

Horeca onderweg
Aan het begin van de wandeling komt u bij een winkelcentrum langs een bakkerij/croissanterie open van ma t/m za vanaf 8 uur en langs café-restaurant ‘De Oude Toren’ (geopend vanaf 12 uur, op maandag gesloten). Na 7 km komt u langs café ‘De Hut van Mie Pils’ (dagelijks geopend vanaf 10 uur. Van 1 okt-1 mei vanaf 11 uur/zondag 10 uur en op woensdag gesloten.)

Openbaar vervoer tussen wandeltocht en station
U kunt vanaf station Eindhoven met buslijn 17 naar de halte Bergstraat in Waalre. Deze bus rijdt 2x per uur om .24 en .54 (zondag vanaf 9 uur). De reis kost 3 strippen en de reistijd is ongeveer 30 minuten. U kunt de route inkorten tot 9 km door vanaf station Eindhoven met buslijn 171 of 172 (ma t/m za 2x per uur, zo 1x per uur om resp. .42 en .09) naar de Valkenswaardseweg (Waalre) te gaan. U begint de route dan bij P-20803.

Het zebrapad bij de bushalte oversteken en via een hekje naar de garageboxen. Na circa 20 meter linksaf een smal klinkerweggetje inlopen. Dit komt uit op een parkeerplaats. U steekt deze parkeerplaats stomp naar rechts over en komt uit bij een winkelcentrum. Aan het einde van het winkelcentrum gaat u rechtsaf. Voorbij de kerk rechtsaf en direct daarna weer linksaf, Dreefstraat. Vervolgens de eerste straat rechtsaf, Markt. De Markt gaat kort daarna over in de Oude Torenstraat, een klinkerpaadje om de oude kerk.

1 **Markt en Willibrorduskerk**
Op de markt staat het beeldje van de Wever ter herinnering aan de thuiswevers en de textielindustrie van Waalre. De Willibrorduskerk is tegenwoordig een provinciaal herdenkingsmonument voor de Brabanders die in de tweede Wereldoorlog zijn omgekomen.
Het oudste deel van de huidige kerk stamt uit de 12e eeuw en is gebouwd van tufsteen (verharde vulkanische as met grofkorrelige stukjes basalt en leisteen). Op het kerkhof bij de kerk vindt u het graf en een bronzen beeldje van de schrijver Antoon Coolen, jarenlang inwoner van Waalre.

Het klinkerpaadje niet uitlopen maar circa 25 meter voor de straatweg linksaf, Meester Broosplantsoen. Op een klinkerweg linksaf (Werenfriedstraat). De weg vervolgen; op een kruising rechtdoor,

Oude Kerkstraat. De Adriaan van Ostadelaan negeren en op een kruising rechtsaf, de Jan van Scorellaan. Op een splitsing rechts aanhouden, de Smeleweg. Bij een houten wegwijzer ter hoogte van huisnummer 41 gaat u linksaf, een grindpad richting Loon. Direct daarna op splitsing rechts aanhouden. Het zandpad blijven volgen tot u uitkomt op de Brink in Loon.

2 De Brink

Een brink is een open ruimte, die in of aan de rand van een dorp is gelegen. De boerderijen liggen op een losse, onregelmatige wijze rondom de brink gegroepeerd. Vroeger werd de brink gebruikt om het vee te verzamelen, voordat het 's avonds de stal in werd gedreven om mest te vergaren. Tevens was vaak een dobbe aanwezig, die fungeerde als drinkplaats, bluswatervoorziening en als wasplaats.

Vanaf hier volgt u de wit-rode markering van het Pelgrimspad. U steekt de Brink over in de richting van huisnummer 7 en gaat de brede zandweg naar links op (Loon). Aan het eind gaat Loon over in de geasfalteerde Gildenbosweg (met fietspad). Op een splitsing links aanhouden en een voorrangsweg oversteken. Daarna op een splitsing rechts aanhouden, een zandweg met fietspad. Deze weg volgt u tot u uitkomt op een groot kruispunt van boswegen. Links voor u ligt het Meertjesven. Let op: het Pelgrimspad neemt het 2e pad naar rechts. U negeert dit pad en neemt de volgende weg rechts, de geasfalteerde Vlasrootlaan. De NS-route wijkt hier gedurende 900 meter af van het Pelgrimspad en is gemarkeerd met wit-rode stickers met een NS-logo.

Deze weg maakt een bocht naar links en komt bij P-20803 uit op een verkeersweg. U steekt de zeer drukke Valkenswaardseweg over en vervolgt de Vlasrootlaan, nu een brede onverharde bosweg. U bevindt zich nu weer op het wit-rood (zonder NS-logo) gemarkeerde Pelgrimspad. De weg voert geruime tijd langs privé-terrein. De weg blijven volgen en paden naar links en rechts negeren (verboden toegang). Na 1 km kruist u een asfaltweggetje. Blijf de zandweg rechtdoor volgen. De zandweg gaat over in een asfaltweg, Achtereindsestraat, en na 50 meter gaat u over een bruggetje over het riviertje de Tongelreep.

3 Het Tongelreepdal

Wanneer u op de brug stil staat, heeft u links een mooi uitzicht over een vrij natuurlijk gedeelte van het Tongelreepdal. De Tongelreep ontspringt in Belgisch Limburg. Het riviertje mondt uit in de Dommel in het Eindhovense stadspark. Het dal van de Tongelreep is net als de andere Brabantse beekdalen voedselrijk. De beekdalen zijn het eerst in cultuur gebracht en hebben van oudsher grote betekenis voor de landbouw gehad.

De weg voert u met een bocht naar links door het gehucht Achtereind. U neemt de eerste weg rechtsaf, Achtereindsestraat. Op een viersprong rechtdoor een zandpad volgen, Leenderweg. U passeert een bankje en gaat, waar de weg naar rechts buigt, rechtdoor het bos in langs een slagboom. Na 25 meter linksaf. Nu steeds rechtdoor tot u na 1 km bij het Meeuwven uitkomt.

4 Het Meeuwven

Het Meeuwven is een van de vele vennen in de Kempen. Men vermoedt dat de vennen na de laatste ijstijd zijn gevormd door de wind. Door het ontbreken van een aaneengesloten plantendek werd in droge tijden veel zand weggeblazen. Er ontstonden afwisselend zandruggen en laagten. Toen zo'n 10.000 jaar geleden het klimaat milder werd, vulden de laagten zich met water en

raakten de zandruggen begroeid met natuurlijk bos. De door de mens veroorzaakte verstuivingen in de late Middeleeuwen hebben de zandruggen soms verder opgehoogd. Ook de heuveltjes bij het Meeuwven zijn het resultaat van zandverstuivingen.

Voor het Meeuwven gaat u rechtsaf. Aan het einde van dit pad rechtsaf, een zandweg met fietspad. Bij P-21634 komt u langs de 'Aalsterhut', beter bekend als café 'De Hut van Mie Pils'. Hier gaat u linksaf richting Heeze en langs P-22281 over het viaduct van de snelweg (A2). Bij P-62731/002 gaat u rechtdoor, een zandweg met fietspad. Links van u ligt de Groote Heide.

5 De Groote Heide

De Groote Heide is met zijn 332 hectare onderdeel van het Brabants Landschap. Het is een afwisselend terrein met behoorlijke hoogte verschillen. De uitgestrekte heidevelden waren tot de vorige eeuw een wijdverbreid fenomeen op de Brabantse zandgronden. Grote delen van de Kempen waren eens een aaneenschakeling van heide en woeste grond. Voor de landbouw en met name de veeteelt werd in de Middeleeuwen steeds meer natuurlijk bos gerooid of verbrand. Door de sterke groei van de bevolking werd de vrijgekomen grond intensief gebruikt. Dit had tot gevolg dat op de arme zandgrond alleen heide zich kon handhaven. Men ging er toe over de heide te beweiden met schapen. Ook werd de heide afgeplagd. Men gebruikte een mengsel van heideplaggen en schapenmest voor de bemesting van de akkers. Deze roofbouw had tot gevolg dat plaatselijk alle plantengroei verdween en erosie begon op te treden. Ook in het gebied tussen Waalre en Heeze zijn de zandverstuivingen nog waarneembaar in het landschap.
Aan dit proces is pas in de 19e eeuw een einde gekomen. Kunstmest maakte het afplaggen van de heide overbodig. Grote delen van de heide en de woeste gronden werden definitief ontgonnen. Tevens werd op grote schaal naaldhout aangeplant om verdere verstuiving tegen te gaan.

Op een kruispunt van zandwegen bij P-21683 gaat u rechtsaf een brede zandweg met fietspad op. Vlak voor de weilanden gaat u linksaf een pad aan de rand van het bos in. Dit bospad bijna 1 km blijven volgen, geen zijwegen inslaan. U komt kort na een bocht naar rechts en links uit op een kruising van zandwegen en steekt over (dus niet het pad met slagboom en bord 'Groote Heide' inlopen!) Op een splitsing bij een bankje rechts aanhouden. Dit pad met een ruime bocht naar rechts blijven volgen, langs een weiland aan uw rechterhand.

Op een driesprong met kasten, paaltjes en een winput van de waterleiding gaat u linksaf, een zandpad. Na 600 meter op het eind rechtsaf. Het pad loopt het bos in. Op een kruising met een sloot gaat u linksaf en direct weer rechtsaf, een smal paadje parallel aan het brede zandpad. Het paadje komt 200 meter verder weer uit op het zandpad. Op een kruising van zandwegen rechtdoor. U passeert een groot elektriciteitshuis en gaat op de volgende kruising met een asfaltweg rechtdoor. Na 200 meter links aanhouden, een smaller pad.

6 De Sandermannen

Langs de Sandermannen overheerst de wintereik. Deze soort is in Nederland in tegenstelling tot de zomereik redelijk zeldzaam. De wintereik is te herkennen aan zijn langere stam, bladeren met lange stelen en de nagenoeg ongesteelde eikels. De wintereik prefereert armere, lichtere grond en groeit daardoor veelal op leemhoudende zandgronden. Langs de Sandermannen treft u ook veel vogelkers aan, een uit Amerika overgekomen struik die hier snel woekert.

U negeert een pad van rechts, vervolgens op een kruising rechtdoor en P-21306 en P-21290 passeren. U komt uit op een asfaltweg bij P-21659. Hier gaat u rechtdoor, een fietspad door een nieuwbouw-wijk. Op een kruising rechtdoor gaan. U houdt een speelveld aan uw rechterhand en komt uit op een asfaltweg, waar u rechtsaf gaat (de Ambachten). Bij huisnummer 38 gaat u linksaf, via de Leuren naar het station.